

Jaarrede Voorzitter april 2024.

Vragen naar voorzitter@nev.nl

Beste mensen,

De overige bestuursleden hebben verslag gedaan van het wel en wee van de NEV in 2023. Als voorzitter mag ik dit namens het bestuur nog even samenvatten en ook ingaan op de voornemens van het bestuur in het komende verenigingsjaar. Tijdens een ALV vraagt het bestuur u nadat zo nodig toelichting is gegeven de tekst van deze jaarrede, in samenhang met het beleidsplan, de begroting en het uitvoeringsplan 2024/25 vast te stellen. Vaststelling door de ALV is een van de voorwaarden om de status Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) te behouden, wat financiële voordelen geeft aan de vereniging en daarmee aan de leden.

Bestuurlijk was het afgelopen verenigingsjaar zeer dynamisch. Tijdens de vorige ALV gaf Peter Koomen aan te willen stoppen als voorzitter maar nog aan te blijven totdat een opvolger gevonden was. Dit lukte tijdens de Zomerbijeenkomst op Vlieland en in september nam ik het stokje van hem over. Kort daarna meldde eerst Ton Zijp dat hij vanwege zijn gezondheid moest stoppen als bestuurslid met verantwoordelijkheid voor zomerbijeenkomsten en webzaken. Dit was aanleiding om het al langer bestaande idee om een extra bestuurder aan te zoeken met als taak het versterken van de externe en interne communicatie (inclusief webzaken) en het taakveld zomerbijeenkomst uit te breiden tot bijeenkomsten versneld uit te voeren. Al snel kwam ook het bericht van Astra Ooms dat zij vanwege extra zorgtaken moest stoppen als uitgever. De taken van deze bestuurders zijn in eerste instantie waargenomen door andere bestuursleden.

Gelukkig lukte het al vrij snel om Frans Post bereid te vinden om de verantwoordelijkheid voor de bijeenkomsten op zich te nemen en nam kort daarna Jitte Groothuis de verantwoordelijkheid voor de communicatie op zich. Het zoeken naar een nieuwe bestuurder met verantwoordelijkheid voor de uitgeverij kost meer tijd.

Ondertussen was het noodzakelijk om voor het eind 2023 nieuwe afspraken te hebben over de uitgifte van EEA omdat Wiley de afloop van de contractperiode aangreep om een andere werkwijze te eisen. Een werkwijze waarvan de redactie vreest dat dit zal leiden tot kwaliteitsverlies en die zeker leidt tot het verlies van werk voor een aantal medewerkers en het veranderen van de inhoud van functies van anderen. Het is gelukt om afspraken te maken die de overgang van de ene werkwijze naar de andere wat geleidelijker te maken. Het gaat daarbij zowel om het verlies van werk (Copy editing plus) als de overgang naar een andere werkwijze voor de redacteuren die om het kwaliteitsverlies te beperken meer werk aan een artikel krijgen en meer kwaliteit van de auteurs zullen moeten eisen. Afgesproken is om na twee jaar met de redactie te evalueren, zodat er voor een volgende contractperiode ruim de tijd is om wanneer dat nodig wordt gevonden te onderzoeken of er alternatieve wegen zijn om EEA te publiceren. Begin 2025 neemt Wiley ook een deel van het redactie-assistentiewerk over. Dit jaar moeten we dus ook, mede op basis van de eerste ervaringen met de nieuwe werkwijze met de copy-editing afspraken maken hoe het werk van de redactie-assistent zich in 2025 gaat ontwikkelen.

Ook in 2023/24 hebben vijf landelijke bijeenkomsten plaatsgevonden.

1. De Lentevergadering en tevens ALV op 20 april in Utrecht, Waarbij de mensen die tijdens de Corona-periode benoemd waren tot erelid of lid van verdienste, in het zonnetje zijn gezet.
2. De 177^e Zomerbijeenkomst van 2-4 juni op Vlieland, weer verzorgd door leden van de sectie Thijssse.
3. De herfstbijeenkomst in het Natuurmuseum Brabant te Tilburg met als onderwerp de langjarige inventarisaties in De Kaaistoep en De Brand.
4. De 35^e Entomologendag op 15 december in Ede
5. De winterbijeenkomst/Kistjesdag op 10 februari in Utrecht. Met een zeer goed gevuld programma en afscheid van drie tussentijds vertrekkende bestuursleden.

Met de meeste secties gaat het goed, alleen de sectie bermbeheer is tot de conclusie gekomen dat er voor een dergelijke sectie onvoldoende belangstelling is en het werk dat ze wilde oppakken door anderen voldoende wordt uitgevoerd. Het ledenaantal van de meeste secties zit in de lift en dat werkt ook door richting de NEV. Aan de andere kant zijn nog veel entomologisch geïnteresseerde mensen geen lid, met zijn allen kunnen we er werken dat dit een bewuste keuze is en niet komt door 'onbekend maakt onbemint'.

In 2024/25 gaan we door met de normale activiteiten. De 178^e Zomerbijeenkomst houden we in de Biesbosch en haken we ook aan bij het 10.000 soortenjaar van de Gemeente Dordrecht. Voor de komende driejaar zijn er weer afspraken gemaakt met de Rheeorst om daar de Entomologendag te organiseren. De draad wordt weer opgepakt met het organiseren van Determinatiedagen voor mensen die zich in een (nieuwe) groep insecten willen verdiepen. Het plan is om in 2024 minimaal 2 dagen te organiseren, waarbij we willen aansluiten op te verschijnen/verschijnen Entomologische Tabellen. Het bleek dat in Naturalis geen ruimte is voor deze activiteiten, daarom zoeken we de samenwerking met het Natuurmuseum Brabant, ook in het bezit van een grote insectencollectie en vlakbij een station.

De nieuwe website met de daaraan gekoppelde ledenadministratie werkt steeds beter. Wel heeft een groot aantal leden nog niet aangegeven dat ze via de website door andere leden gevonden mogen worden. De privacywetgeving vereist dat leden zelf aangeven dat ze gevonden mogen worden. Het elkaar kunnen vinden van entomologen is een belangrijk doel van onze vereniging. Bezoek het ledendeel van de website en kijk of alle vinkjes staan zoals u ze wilt hebben, behalve vindbaar zijn gaat het ook om het wel/niet krijgen van de Entomologische Tabellen en nieuw is dat u kunt aangeven dat u Entomologische Berichten digitaal wilt ontvangen in plaats van op papier. De NEV gaat ook actiever worden met het via (sociale) media stimuleren van de belangstelling voor insecten en het lid worden van onze vereniging. Kijk uit naar de mogelijkheden om daar uw eigen steentje bij te dragen.

In 2023 zijn een aantal oude werken in onze bibliotheek gedigitaliseerd en daarmee goed toegankelijk geworden via de Biodiversity Heritage Library. Een gemak voor wie deze werken wil lezen en een bescherming voor deze kwetsbare werken. Net als in 2023 blijft in 2024 de bibliotheek voor NEV-leden de gratis toegang tot heel veel informatie. Naast boeken gaat het ook om heel veel (semi)wetenschappelijke tijdschriften. Zoek bij voorkeur contact via de website. Maar vooral lever ook uw eigen publicaties aan voor de bibliotheek.

Ook in 2023 heeft Cecilia Pak tot tevredenheid het administratieve werk van de vereniging uitgevoerd. Dankzij haar inzet zijn o.a. de nieuwe leden goed verwelkomd.

Een belangrijke manier om het delen van entomologische kennis te delen blijft het uitgeven van tijdschriften. Ons clubblad Entomologische Berichten (EB) verscheen onder leiding van Jinze Noorddijk weer zes keer, met als afsluiter een schitterend themanummer over hommels. Ook voor 2024 wordt er een themanummer voorbereid, in het kader van het Jaar van de wesp over wespen. Nieuw is dat leden ook kunnen kiezen om EB digitaal in plaats van op papier te ontvangen. Voor leden in het buitenland betekent dit dat zij geen verhoogde toeslag voor de portokosten hoeven te betalen, maar ook voor een wat gereduceerd lidmaatschapstarief in aanmerking komen. Besloten is om EB al na een jaar via www.natuurtijdschriften.nl vrij toegankelijk te maken en dit incidenteel al eerder te doen wanneer artikelen een hoge actuele publiciteitswaarde hebben of een actie kunnen ondersteunen. Entomologica et Applicata (EEA) verschijnt al langer digitaal, in 2024 vervallen ook enkele laatste exemplaren die nog gedrukt werden. Zoals eerder al genoemd staat hoofdredacteur Leo Beukeboom voor de uitdagende taak om met zijn redacteurs en steun van het redactie bureau in 2024 de omschakeling naar de nieuwe door Wiley voorgeschreven werkwijze tot een goed einde te brengen en daarbij zo veel mogelijk van de hoge kwaliteit van EEA te behouden. Sinds 1857 geeft de vereniging het Tijdschrift voor Entomologie uit, ook in 2024 blijft Hendrik Freitag hier van de hoofdredacteur. Dit tijdschrift geven we uit via Brill, dat in 2023 is overgenomen. De gesprekken over een aanpassing van de publicatiestrategie worden naar verwachting in 2024 voortgezet.

De algemene tendens dat artikelen vrij toegankelijk worden is aan het doorzetten. De kosten van de tijdschriften verschuiven daarbij van de lezers naar de auteurs, wat voor mensen die privé willen publiceren best lastig wordt.

Onze tijdschriften blijven een belangrijk hulpmiddel om via ruiling onze bibliotheek van veel andere tijdschriften te voorzien. Waarmee onze leden gratis toegang tot de artikelen in deze tijdschriften krijgen. In 2023 is er geen Entomologische Tabel (ET) verschenen. In 2024 is in ieder geval de ET-ploovleugelwespen, wat goed past in het Jaar van de Wesp.

Zoals gepland is er geen nieuw deel in de serie Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging verschenen in 2023, ook voor 2024 is er geen gepland. Alle verschenen monografieën zijn gedigitaliseerd en via onze website te vinden. Een deel is nog steeds op papier te koop.

Het bestuur van de NEV blijft ook in 2024 deel uitmaken van de besturen van twee stichtingen. De Uyttenboogaart-Eliassen Stichting (UES) die sinds 1937 de entomologische wetenschap in Nederland

bevorderd door het geven van subsidies voor o.a. entomologisch onderzoek, -publicaties, -congresbezoek, uitlenen van apparatuur zoals microscopen en een leerstoel. (www.ue-stichting.nl) De Van Goenendael-Krijger Stichting (VGKS) heeft als eerste doel het ontsluiten van de collectie Indo-Australische vlinders van J.M.A. Groenendael. Dit gebeurt in samenwerking met Naturalis. In 2024 moet besloten worden hoe dit werk in 2025 wordt voortgezet. Daarbij zal meer dan tot nu toe het stimuleren van onderzoek met het toegankelijk gemaakte materiaal onderdeel van het programma worden. Waarbij ook de samenwerking met Indonesië en andere landen in de regio wordt versterkt en het gedigitaliseerde materiaal gebruikt gaat worden om een digitaal determinatiesysteem voor de dagvlinders daar te ontwikkelen.

Het meer naar buiten treden als NEV is in 2023 verder ontwikkeld en wordt in 2024 voortgezet. Zoals door mee te doen aan de organisatie van de verkiezing van het insect van het jaar, in samenwerking Stichting Taxon en EIS-kenniscentrum insecten. En het meewerken op initiatief van de sectie Hymenoptera in samenwerking met veel andere partijen opgezette Jaarvandewesp, www.jaarvandewesp.nl, waarbij de medewerking van de NEV zal bestaan uit het uitgeven en een themanummer van EB. Op 6 april had de NEV een stand tijdens de Landelijke Insectendag van EIS-kenniscentrum insecten.

De toegezegde bescheiden medewerking aan twee grote onderzoeksprojecten:

Verborgen Stadsnatuur (initiatief Naturalis Leiden: <https://www.naturalis.nl/verborgenstadsnatuur>) en Veen Vitaal (initiatief VU Amsterdam: <https://veenvitaal.info/>) is verder uitgewerkt. Aan de secties is gevraagd om in 2025 een inventarisatiedag in een van de deelnemende steden aan Verborgen Stadsnatuur uit te voeren, tijdens de Kistjesdag heeft de projectleider individuele leden uitgenodigd om hun medewerking te verlenen. Als bijdrage aan Veen Vitaal organiseren wij de 179^e Zomerbijeenkomst in 2025 in Laag-Holland.

Alle bestuursleden wil ik hartelijk bedanken voor hun inzet in het verenigingsjaar 2023/24, in het bijzonder degenen die ingevallen hebben tijdens het vacant zijn van functies en het inwerken van nieuw gestarte bestuurders. Deze ALV wordt 50% van de bestuursleden voor het eerst benoemd, dankzij de statutenwijziging tijdens deze LAV kunnen wij hun vervanging gelukkig faseren.

2023 is met een te kort afgesloten en ook voor 2024 is een tekort begroot, gelukkig heeft onze vereniging een behoorlijke reserve om dit te dekken en zijn er dankzij gulle gevers in het verleden fondsen waaruit we een deel van de kosten voor onze bijzondere bibliotheek kunnen dekken. Omdat op langere termijn te verwachten is dat de inkomsten uit royalty's zullen dalen en de kostenstijgingen doorgaan is besloten de contributies in 2025 en deelnemersbijdragen te verhogen. Ook wordt aan de leden in het buitenland die EB toegestuurd willen krijgen een groter deel van de extra portokosten in rekening gebracht. Komend jaar zal een meerjarenbegroting worden opgesteld om zo verder vooruit te kijken hoe we de tering naar de nering kunnen zetten en/of een hogere bijdrage te vragen. De verwachting is dat op de ALV in 2025 keuze kunnen worden voorgelegd.